

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีวิธีการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 437 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 206 คน ซึ่งเป็นจำนวนตามตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) แล้วสุ่มให้กระจายในแต่ละเขตการศึกษา โดยการคำนวณสัดส่วนระหว่างประชากรโรงเรียนกับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละเขตการศึกษา และจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตสุ่มโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และแต่ละโรงเรียนใช้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตการศึกษา

เขตการศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	46	19
2	14	5
3	47	16
4	18	11
5	34	14
6	22	13
7	33	20
8	39	22
9	39	18
10	51	30
11	58	22
12	36	16
รวม	437	206

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อตามความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามสำรวจสถานภาพ เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ (checklist) ซึ่งประกอบด้วย เพศ วุฒิต่างทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่บริหาร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแนวของ ลิเคอร์ท์ (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ

ด้านที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านจิตใจ

จริยธรรม คุณธรรม

ด้านที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านทักษะการ

บริหาร

ด้านที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านสุขภาพ

แต่ละข้อของแต่ละด้านมีตัวเลือก 5 ระดับ ตามความคิดเห็นคือ ต้องการมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แต่ละระดับมีคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการพัฒนาตนเองมาก
3	หมายถึง	ต้องการพัฒนาตนเองปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการพัฒนาตนเองน้อย
1	หมายถึง	ต้องการพัฒนาตนเองน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัย ข้อคิดเห็น และทัศนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถามเป็นรายชื่อเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ครอบคลุมการพัฒนาตนเองทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านจิตใจ จริยธรรม คุณธรรม ด้านทักษะการบริหาร และด้านสุขภาพ

การตรวจสอบเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จำนวน 6 ท่าน ดังนี้

1.1 ดร.บุญลือ ทองอยู่	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
1.2 นายปราโมทย์ แก้วสุข	ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา
1.3 นายอธิปดิษฐ์ คดีสุนทร	รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา

1.4 นายเฉลิมชัย รัตนประยูร ผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร

1.5 นายศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และความเชื่อมั่น (reliability) การหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (try out) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนเฉลี่ยรายข้อกับคะแนนเฉลี่ยรวม (item-total correlation) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนก รายข้อโดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) ระหว่าง .22 ถึง .90 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 77)

2.2 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อทุกข้อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ระหว่าง .8489 ถึง .9821 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เป็น .9864 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 78)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ของผู้วิจัย ส่งพร้อมแบบสอบถาม และซองเปล่าปิดผนึกปีเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์ กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามคืนภายใน 20 วัน และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 198 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 96.12 ของแบบสอบถามที่ส่ง ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน จำแนกตามเขตการศึกษา

เขตการศึกษา	แบบสอบถามที่ส่ง	ได้รับคืน	ร้อยละ
1	19	18	94.74
2	5	5	100
3	16	15	93.75
4	11	11	100
5	14	14	100
6	13	13	100
7	20	20	100
8	22	20	90.91
9	18	18	100
10	30	28	93.33
11	22	22	100
12	16	14	87.5
รวม	206	198	96.12

การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window version 10 และใช้ค่าสถิติเพื่อการนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการการพัฒนาดตนเองของผู้บริหารโรงเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

2. การเปรียบเทียบการพัฒนาดตนเองระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์ต่างกันใช้การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test)